

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Spraak als bewijs: uitspraakvariatie tussen sprekers én binnen sprekers

Boer, M.M. de; Heeren, W.F.L.

Citation

Boer, M. M. de, & Heeren, W. F. L. (2020). Spraak als bewijs: uitspraakvariatie tussen sprekers én binnen sprekers. *Congresbundel Nvc Digitale Marktdag*, 28. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3221159>

Version: Publisher's Version

License: [Licensed under Article 25fa Copyright Act/Law \(Amendment Taverne\)](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3221159>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Spraak als bewijs: Uitspraakvariatie tussen sprekers én binnen sprekers

Meike de Boer & Willemijn Heeren

Achtergrond en doel De Nederlandse politie tapt gemiddeld meer dan duizend telefoons per dag af. Forensisch spraakwetenschappers kunnen onderzoeken of de stem op de opname bij de verdachte past. In tegenstelling tot andere biometrische gegevens is variatie binnen een stem inherent aan spraak: dezelfde mond moet immers allerlei verschillende klanken maken. Ook binnen klanken is er onbewust variatie in de uitspraak. En een spreker kan de klank bewust aanpassen. Een klank die relatief robuust lijkt te zijn voor dit soort invloeden is de aarzelingsklank ‘eh’. In deze studie onderzochten we in hoeverre verschillende taalkundige factoren invloed uitoefenen op de uitspraak van ‘eh’.

Methode: data en analyses Ons onderzoek is gebaseerd op 2106 aarzelingen in spontane spraak van 59 Utrechtse studentes. De studentes spraken in hun eerste taal (Nederlands) en in hun tweede taal (Engels). De aarzelingen zijn gemeten op akoestische variabelen zoals duur en toonhoogte. Vervolgens hebben we in R per akoestische variabele *linear mixed-effects models* gebouwd om te onderzoeken of de akoestische vorm van aarzelingen wordt beïnvloed door: 1) de taal; 2) de variant (eh of ehm); 3) de positie; en 4) de spreker.

Resultaten en conclusie Sprekers verschilden van elkaar in hun uitspraak van ‘eh’ en ‘ehm’, maar de uitspraak bleek ook afhankelijk van de positie, de variant en de taal. Dit resultaat laat zien dat vergelijkend spraakonderzoek naast variatie tussen personen ook rekening te houden heeft met variatie binnen personen. Deze alertheid is ook geboden bij relatief onbewust geuite klanken zoals aarzelingen.